

ΕΚΤΑΚΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανεργία, ως αποτέλεσμα της ύφεσης και των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας, αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο κοινωνικό πρόβλημα στη χώρα.

Πλήττει το 1/3 περίπου του ενεργού πληθυσμού και έχει επεκταθεί πέρα από τις παραδοσιακές ομάδες (νέοι γυναίκες) σε «νέες» ομάδες, ιδιαίτερα σε άνδρες και γυναίκες, αρχηγούς οικογενειών στην παραγωγική ηλικία 30-55 ετών.

Η μείωση των εισοδημάτων, μισθών και κοινωνικών μεταβιβάσεων έχει ως συνέπεια την αδυναμία της παραδοσιακής οικογένειας να στηρίζει τα μέλη της.

Τα στοιχεία της Eurostat δείχνουν την εφιαλτική κατάσταση που έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια, αφού 1,3 περίπου εκατομμύρια άτομα, ζουν σε νοικοκυριά στα οποία δεν εργάζεται κανένας ενήλικας.

Την ίδια στιγμή η απουσία θεσμοθετημένου εγγυημένου εισοδήματος, αλλά και το χαμηλό επίπεδο των καταβαλλομένων επιδομάτων ανεργίας, κυρίως όμως η μικρή διάρκεια χορήγησης τους, καθιστά το πρόβλημα ακόμα μεγαλύτερο.

Είναι προφανές ότι η οριστική λύση στο μεγάλο πρόβλημα της ανεργίας και των συνεπειών της, δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς ανάπτυξη, επενδύσεις, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Αυτό βέβαια προϋποθέτει τη δημοσιονομική και πολιτική σταθερότητα για την οποία αγωνιζόμαστε.

Ταυτόχρονα όμως και παράλληλα με την προσπάθεια να επαναφέρουμε τη χώρα σε τροχιά ανάπτυξης, επιβάλλεται να σχεδιάσουμε και να υλοποιήσουμε σήμερα ένα πρόγραμμα άμεσης απόδοσης, με στόχο να βάλουμε ανάχωμα στην αύξηση της ανεργίας, να εξασφαλίσουμε εργασία σε ομάδες του πληθυσμού που κινδυνεύουν να περιέλθουν στην απόλυτη φτώχεια και εξαθλίωση, να ανακουφίσουμε όσο γίνεται τους οικονομικά ασθενέστερους.

Το πρόγραμμα που προτείνουμε αφορά 700.000 άτομα και έχει συνολικό προϋπολογισμό 1,3 δις ευρώ. Ειδικότερα αφορά την διατήρηση 500.000 θέσεων εργασίας και την απασχόληση 200.000 ανέργων.

ΠΟΙΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. **Άμεσο** στην εφαρμογή, χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες που ταλαιπωρούν τους ενδιαφερόμενους και προσβάλουν την αξιοπρέπεια τους.

2. **Στοχευμένο** σε σχέση με τους ωφελούμενους με προτεραιότητα στα άτομα που ζουν σε οικογένειες χωρίς εργαζόμενο, που συντηρούν άτομα με αναπηρία κ.λ.π.

3. **Αντικειμενικό** ως προς τη διαδικασία επιλογής των ωφελούμενων, που λειτουργεί με πλήρη διαφάνεια και αποτρέπει την ανάπτυξη πελατειακών πρακτικών.

4. **Κατανομημένο δίκαια** με κριτήρια γεωγραφικά και πληθυσμιακά, ώστε να μην υπάρξει καμιά περιοχή της χώρας χωρίς τον ανάλογο αριθμό ωφελουμένων.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το νέο πρόγραμμα πρέπει να είναι δομημένο πάνω σε τέσσερις βασικούς άξονες.

1. Ενίσχυση της απασχόλησης με δημιουργία νέων προσωρινών θέσεων εργασίας για μικρά έργα κοινωφελούς σκοπού και υπηρεσίες.

Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται νέο πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας που μπορεί να γίνει, χωρίς κατ'ανάγκη τη μεσολάβηση Μ.Κ.Ο, με τη διαδικασία της αυτεπιστασίας των δήμων, αλλά και την συμμετοχή των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.

Ο καθαρισμός ακτών και δημοσίων χώρων, η διαμόρφωση πάρκων, πλατειών, δρόμων, παιδικών χαρών, οι επισκευές σε σχολεία, νοσοκομεία και άλλα δημόσια κτίρια, οι μικροκατασκευές κ.λ.π μπορούν να είναι μερικές από τις εργασίες.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να ξεκινήσει άμεσα και να έχει διάρκεια 8 μηνών. Η επιδότηση από την πλευρά του Ο.Α.Ε.Δ. θα είναι 21-25 ευρώ την ημέρα ανάλογα με την ηλικία του ανέργου και οι δήμοι, όπως και οι επιχειρήσεις, που θα ήθελαν να απασχολήσουν προσωπικό, θα επιβαρυνθούν μόνο με τις εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές (150-180 ευρώ το μήνα). Στόχος του προγράμματος είναι να εργαστούν για 8 μήνες 100.000 άνεργοι από νοικοκυριά που δεν υπάρχει κανείς εργαζόμενος.

Η επιλογή θα γίνει από λίστα του Ο.Α.Ε.Δ. με τα άτομα της συγκεκριμένης ομάδας και μοριοδότηση με κοινωνικά κριτήρια, ανάλογη εκείνης που εφαρμόστηκε στην κοινωφελή εργασία και στην κατάρτιση της λίστας για το πρόγραμμα της αυτεπιστασίας.

2. Διατήρηση θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, με επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών και ενίσχυση των προγραμμάτων επανακατάρτισης. Για τη στήριξη επιχειρήσεων στο συγκεκριμένο πεδίο θα βοηθούσε η αύξηση του de minimis στις 500.000 ευρώ

(από 200.000 που είναι σήμερα) και την υλοποίηση στοχευμένων ενδοεπιχειρησιακών προγραμμάτων επανακατάρτισης του προσωπικού.

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος θα πρέπει να αξιοποιηθεί η πρόσφατη εμπειρία με τον αλληλόχρεο λογαριασμό ΙΚΑ- ΟΑΕΔ και να γίνει επιλογή των επιχειρήσεων που έχουν αποδεδειγμένα μείωση του κύκλου εργασιών και προτίθενται να διασφαλίσουν τις θέσεις εργασίας, εντασσόμενες στο πρόγραμμα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών ή χρηματοδότησης προγράμματος επανακατάρτισης του προσωπικού τους.

3. Ανάπτυξη επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας ως τρίτου πυλώνα της οικονομίας .

Αξιοποίηση του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου (Ν.4019/2011) και βελτίωσης του, όπου χρειάζεται , ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί με τον απλούστερο δυνατό τρόπο. Ειδικό πρόγραμμα χρηματοδότησης.

α. Για την παραγωγή νέων αλλά και παραδοσιακών προϊόντων από τον πρωτογενή τομέα.

β. Για την παροχή κατ 'οίκον φροντίδας και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού σκοπού.

γ. Για την ένταξη στην αγορά εργασίας ατόμων με αναπηρία και ατόμων από διάφορες ευπαθείς ομάδες.

δ. Για την παραπέρα ανάπτυξη ολοκληρωμένων δομών κοινωνικής φροντίδας με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (κοινωνικά παντοπωλεία , φαρμακεία , λαχανόκηποι, τράπεζα χρόνου , συσσίτια κ.λ.π) .

Οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας αποτελούν, ειδικότερα για τους νέους, μια επιλογή με προοπτική. Στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην ανάπτυξη αυτού σημαντικού για την οικονομία και την απασχόληση, τομέα. Ενώ σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες απασχολείται το 7% του εργατικού δυναμικού(Μ.Βρετανία, Γαλλία, Βέλγιο, Δανία κ.λ.π.) στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας , στην Ελλάδα απασχολείται μόλις το 1,5%.

Για την προώθηση της συγκεκριμένης επιχειρηματικότητας απαιτούνται:

α) Συμβουλευτική υποστήριξη των ενδιαφερομένων με ταχύρυθμο πρόγραμμα που μπορεί να υλοποιηθεί , από την Γ.Γ. Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων.

β) Χρηματοδοτική στήριξη με πρώτο μέτρο την επιχορήγηση ανέργων για τη συμμετοχή τους σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) και άλλες επιχειρήσεις κοινωνικού σκοπού.

Το αμέσως επόμενο βήμα θα πρέπει να είναι η διασφάλιση ρευστότητας μέσα από το τραπεζικό σύστημα.

4. Πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για νέους ανέργους ηλικίας μέχρι 32 ετών.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει ως στόχο να προωθήσει την απασχόληση των νέων, μέσα από τη δημιουργία «γέφυρας» από την εκπαίδευση στην εργασία και θα συνδυάζει πρακτική άσκηση και απασχόληση για διάστημα έξι (6) μηνών σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα. Η αμοιβή που θα καταβάλλεται θα είναι η προβλεπόμενη από το νόμο 4046/2012 για τους νέους εργαζόμενους και οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές θα βαρύνουν την επιχείρηση. Υπολογίζουμε στο πρόγραμμα αυτό να ενταχθούν εντός του 2013, 80.000 άνεργοι νέοι.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Με δεδομένες τις δημοσιονομικές δυσκολίες, η χρηματοδότηση του προγράμματος θα πρέπει να διασφαλιστεί μέσα από την αναμόρφωση, επικαιροποίηση και ενίσχυση του ΕΣΠΑ. Η μεταφορά πόρων για την ενίσχυση της απασχόλησης, από άλλους άξονες που παρουσιάζουν χαμηλή απορροφητικότητα και μικρή αποτελεσματικότητα, είναι σήμερα περισσότερο αναγκαία από κάθε άλλη φορά και πρέπει να γίνει άμεσα.

(κατάρτιση, ηλεκτρονική σύζευξη, δια βίου μάθηση κ.λ.π.).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που επεξεργαστήκαμε, προκύπτει ότι το ποσό που μπορεί να εξασφαλιστεί για τη στήριξη του προγράμματος για το έτος 2013, ανέρχεται στα 650 εκατ. Ευρώ, με μεταφορά πόρων του ΕΣΠΑ και του ΕΤΠΑ για την ενίσχυση της απασχόλησης, από τα Υπουργεία Υγείας, Παιδείας, Διοικητικής Μεταρρύθμισης, Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Συμπληρωματικά, αξιοποιούμε τους πόρους του ΛΑΕΚ του ΟΑΕΔ (150 περίπου εκατ. Ευρώ). Παράλληλα για την παραπέρα διεύρυνση των προγραμμάτων αναζητούμε, μέσα από τα αρμόδια όργανα, ενίσχυση έκτακτης ανάγκης, ύψους 300.000.000 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Ωστόσο, με τα 800 περίπου εκατ. Ευρώ και ένα ποσό 400 εκατ. Ευρώ από τον αλληλόχρεο λογαριασμό ΙΚΑ-ΟΑΕΔ, μπορούμε να καλύψουμε και να αναπτύξουμε:

α) **Εργασία για 100.000 ανέργους , κατά προτεραιότητα από οικογένειες που δεν έχουν κανένα εργαζόμενο**, με το πρόγραμμα αυτεπιστασίας των δήμων, αλλά και επιχειρήσεων που επιθυμούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα, με παράλληλη υποχρέωση για διατήρηση των υφισταμένων θέσεων εργασίας. **Στον άξονα αυτό θα απαιτηθούν 450 εκατ. Ευρώ.**

β) **Διατήρηση θέσεων εργασίας με στήριξη των επιχειρήσεων** που αποδεδειγμένα έχουν μειώσει τον κύκλο εργασιών τους και με στόχο να αποτραπούν οι απολύσεις. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών και επανακατάρτιση των εργαζομένων.

Ο προϋπολογισμός στον άξονα αυτό, ανέρχεται στα 500 εκατ. Ευρώ και από αυτά τα 100 εκατ., θα προέλθουν από το ΕΣΠΑ και τα 400 εκατ., από τον αλληλόχρεο λογαριασμό ΙΚΑ-ΟΑΕΔ. Οι ωφελούμενοι από το πρόγραμμα διατήρησης των θέσεων εργασίας εκτιμάται ότι θα είναι 500.000 άτομα.

γ. **Στον τρίτο άξονα επιδότηση ανέργων, για σύσταση και λειτουργία επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας, με ποσό 100 εκατ. ευρώ για 10.000 ωφελούμενους και η χρηματοδότηση θα γίνει από τα προβλεπόμενα στον άξονα αυτό κονδύλια του ΕΣΠΑ και ΕΤΠΑ.**

δ. **Στον τέταρτο άξονα για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας των νέων**, μπορούν να ωφεληθούν 80.000 νέοι άνεργοι και η συνολική δαπάνη θα ανέλθει στα 250 εκατ. Ευρώ (χρηματοδότηση ΕΣΠΑ).

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Μετά τις αλλαγές που έγιναν στα επιδόματα ανεργίας τον προηγούμενο χρόνο είμαστε υποχρεωμένοι να δούμε και να θεραπεύσουμε αδικίες που έχουν δημιουργηθεί .

Βασική προτεραιότητά μας στην κατεύθυνση αυτή είναι η βελτίωση του επιδόματος για όσους δεν επιδοτούνται τακτικά από τον ΟΑΕΔ και μένουν άνεργοι μετά από αρκετά χρόνια εργασίας και καταβολή αντίστοιχων εισφορών.

Είναι δίκαιο και επιβεβλημένο , το επίδομα ανεργίας να κλιμακώνεται ανάλογα με τα χρόνια συνεισφοράς του εργαζόμενου στον ΟΑΕΔ .

Παράλληλα, **θεωρούμε επιβεβλημένη την αξιοποίηση της κοινής ηλεκτρονικής βάσης ΙΚΑ –ΣΕΠΕ-ΟΑΕΔ**, με στόχο τον έλεγχο της μαύρης εργασίας για την οποία σε πολλές περιπτώσεις καταβάλλεται επίδομα ανεργίας .Στην κατεύθυνση αυτή θεωρούμε απαραίτητη την ενεργοποίηση του μέτρου της κάρτας εργασίας, που έχει θεσμοθετηθεί και παραμένει ανεφάρμοστο.

Τέλος στο πλαίσιο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του ΟΑΕΔ, **προτείνεται η συγχώνευση στον Οργανισμό του ΕΙΕΑΔ (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού)**. Το προσωπικό του συγκεκριμένου Ινστιτούτου που είναι εξειδικευμένο, μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην έρευνα αγοράς και την υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συνοπτικά το πρόγραμμα που προτείνουμε έχει συνολικό προϋπολογισμό 1.300.000.000 ευρώ και αφορά σε 700.000 άτομα. Συγκεκριμένα για το 2013 εξασφαλίζεται

- **Εργασία με οκτάμηνη διάρκεια σε 100.000 ανέργους**
- **Διατήρηση θέσεων εργασίας για 500.000 εργαζόμενους που βρίσκονται σε κατάσταση επαπειλούμενης ανεργίας**
- **Εναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας για 10.000 ανέργους και άμεση προοπτική δημιουργίας 10.000 επιπλέον βιώσιμων θέσεων εργασίας**
- **Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για 80.000 νέους ανέργους.**

Σε σχέση με τη χρηματοδότηση του προγράμματος επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- **Ποσό 750 εκατ. Ευρώ προέρχονται από την αναδιάρθρωση και αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ , με στόχο την άμεση ενίσχυση της απασχόλησης.**
- **Ποσό 150 εκατ. Ευρώ προέρχονται από τον ΛΑΕΚ του ΟΑΕΔ.**
- **Ποσό 400 εκατ. Ευρώ θα προέλθει από τον αλληλόχρεο λογαριασμό ΙΚΑ- ΟΑΕΔ, ενώ το ΙΚΑ ωφεληθεί από τη συγκράτηση της ανεργίας.**

Επισημαίνουμε ότι από κοινού με το πρόγραμμα στήριξης ευπαθών ομάδων, για το οποίο έχουμε καταθέσει πρόταση νόμου στη Βουλή, διαμορφώνεται ένα ολοκληρωμένο, στις παρούσες συνθήκες , πρόγραμμα ενίσχυσης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού και άμεσης ανακούφισης σε 1.200.000 άτομα.